

19.4.2019, Velký pátek, Telecí

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

POZDRAV Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

INTROIT Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil? Daleko spása má, ač o pomoc volám. Bože můj, volám ve dne, a neodpovídáš, nemohu se ztišit ani v noci. Ty jsi ten svatý, jenž trůní obklopen chválami Izraele. (Ž 22, 2)

PÍSEŇ 500 já chtěl bych (1-3),

VSTUPNÍ MODLITBA

Hospodine, náš nebeský Otče! Rozpomínáme se na veliký skutek tvé lásky, milosrdenství a slitování. Oslavujeme tě za to, že jsi pro nás vydal svého jediného Syna, aby umřel na kříži, a tak nás vysvobodil z moci zla a hříchu. On pro nás sestoupil až na dno lidské bídy. On zakusil děsivou propast samoty, abychom my poznali tvou blízkost. On vstoupil do noci zrady, abychom my našli tvou věrnost. On sám sebe vydal na smrt, abychom my měli život. Tvůj Syn nebyl ušetřen žádné bolesti: Nejbližší ho opustili, Jidáš vydal, Petr zapřel. Byl souzen jako rouhač a podvodník. Byl vysmíván i poplíván. S trnovou korunou na hlavě byl bičován. Náš hřích ho na Golgotě přibíjel na kříž. Nebeský Otče, děkujeme ti za dílo spásy, které jsi vykonal ve svém Synu. Lidský hřích i porušenost světa bereš na sebe. A nás zveš k té podivuhodné výměně, když smrtí Kristovou je nám darován život. Nad naše chápání jsou tyto věci. Skláníme se před tebou, před tvou slávou i tvou mocí, která naplňuje a proměňuje tento svět i jednotlivé lidské životy. Prosíme, sešli svého svatého Ducha na nás i na toto shromáždění. Otevři naše srdce evangeliu, abychom nově poznali tebe i tvé dílo pro nás. Amen.

I. ČTENÍ / Iz 53, 4-6

PÍSEŇ / 379 stvoř srdce čisté, 672 dej nám moudrost

OHLÁŠKY

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Beránku Boží, ty jsi nám vydobyl Boží spravedlnost a odpuštění. / Šel jsi cestou ponížení, úzkosti, trápení a smrti, a tak nám otevřel cestu k životu věčnému, k životu s tebou. Prosíme, ať dar spásy nepromarníme. Prosíme o Ducha svatého, aby nám ukazoval, jak tě máme uprostřed všedních dní následovat. Prosíme, ať zvěst o tvém vykoupení přichází do každé lidské spoutanosti a nesvobody. Prosíme za lidi trpící, jakkoli ztrápené a sevřené, i za ty, kdo jim v jejich utrpení slouží. Prosíme za opuštěné, zapomenuté a přehlížené. Prosíme za ty, kdo jsou vyháněni ze svých domovů, za oběti pýchy, bezpráví a surovosti. Prosíme za chudé a hladovějící. Prosíme za ty, které tíží jejich vina a svědomí. Prosíme za ty, kteří ztratili někoho blízkého, za ty, které zaskočila smrt. Prosíme za pokoj a mír mezi národy. Prosíme za tvůj lid a jeho jednotu v pravdě i solidaritě. Prosíme za mocné tohoto světa, za všechny, kteří jakkoli rozhodují o životě druhých. Společně ve jménu našeho Pána se k tobě obracíme jeho slovy: Otče náš... Amen.

III. ČTENÍ (POSLÁNÍ) At' je vám vzdálena všechna tvrdost, zloba, hněv, křik, utrhaní a s tím i každá špatnost; buďte k sobě navzájem laskaví, milosrdní, odpouštějte si navzájem, jako i Bůh v Kristu odpustil vám. Jako milované děti následujte Božího příkladu a žijte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jejíž vůně je Bohu milá. (Ef 4,32-5,2)

POŽEHNÁNÍ A Bůh pokoje, který pro krev stvrzující věčnou smlouvu vyvedl z mrtvých velikého pastýře ovcí, našeho Pána Ježíše, nechť vás posílí ve všem dobrém, abyste plnili jeho vůli; on v nás působí to, co se mu líbí, skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva na věky věků! Amen. (Žd 13,20n)

PÍSEŇ 486 svatě boží požehnání

H. ČTENÍ (ZÁKLAD KÁZÁNÍ) / J 19, 16-22

Milí přátelé,

slavíme dnes Velký pátek. Slavnou událost Kristova ukřižování, současně nám asi leží na mysli mohutný požár pařížské katedrály Notre Dame a do toho bychom potřebovali sehnat nějaké nové obyvatele na faru v Pusté Rybné, naší kazatelské stanice. Není toho úplně málo a kdoví, co všechno leží na srdci vám, ale musíme se s tím vším nějak vypořádat.

Dnes je však Velký pátek. Den, kdy byl ukřižován ten, který ne, že by skoro nic neudělal, ale v podstatě se ničím neprovinil, jen provokoval svými myšlenkami, možná byl tam, kde neměl a možná ho někteří považovali za někoho, kým ani nebyl, ale to je teď už skoro jedno. Podstatné je, že viníka bychom i s trnovou korunou měli, viny tak nějak taky i trest a teď jde o to, co s tím.

A taky s čím. Co se to vlastně ten osudný den stalo a proč, kdo za to případně může a jestli tomu nešlo zabránit, ale hlavně že každá taková událost i něčí smrt může mít a snad i má nějaký svůj hlubší význam.

A teď jaký. Ježíš zemřel za naše viny. Ne proto, že bychom my sami věděli, čím jsme se i vůči němu provinili, ale proto, aby nás všech našich vin a hříchu jednou provždy zbavil. Pro někoho snad, pro jiného určitě, v každém případě zemřel, byl ukřižován, abychom

si uvědomili, koho jsme v tom Ježíši vlastně měli, že to byl i náš Pán a Král a jeho mocí nebo spíš v jeho bezmoci jsme ne, že přímo spasení, nýbrž alespoň pro jednou zachráněni právě z moci zla a hříchu, které snad zemřely spolu s Ježíšem.

Ano, v Ježíši je nám odpuštěno. V Pánu Ježíši se nám odpuštějí všechny hříchy, máme-li jaké a s ním i v něm dosahujeme něčeho, co by nás možná ani nenapadlo, že právě on se stane tím, na koho budeme moci všechno to, v nás je anebo není, ale bude, uvalit a stát se ne že lepšími, nýbrž těmi, kdo už vědí, že v tom Pán Ježíš je spolu s námi. S našimi životy, v našich životech, se všemi průšvihy, kterými si tu a tam procházíme, s našimi blízkými i s těmi, o kom třeba ještě ani nevíme. Dokonce je i v nás. Tou ústřední myšlenkou Ježíšova vydání na smrt je, že v tom jsme spolu s ním a jsme v tom všichni, i když třeba ani nechceme, i když se nám třeba ani moc nechce, už to tak asi bude. Už se tomu nevyhneme, už se nám to nevyhne, už je to tak.

A teď co. Tu jim ho vydal, sám Pontský Pilát, tehdejší místodržící v tom kraji, který ho měl odsoudit k trestu prý nejtvrdějším ze všech, k ukřižování a oni, rozuměj židovští velekněží se ho, totiž Ježíše, už chopili.

A teď jak. Vzal na sebe svůj kříž. Stal se jedním z lidí a šel. Až tam, na místo zvané Golgota neboli Lebka. Což bylo podle všeho

na kopci, kde jich bude víc, těch křížovaných a on, Ježíš, uprostřed. A tam se to stalo. Na místě největšího ponižení, na očích všem, kdo ho křížovali spolu s dalšími dvěma.

A teď proč. Proč byl Ježíš vlastně ukřížován, když podle všeho ani nemusel a možná stačilo málo, aby ani nebyl. Z Janova sepsání, tedy evangelisty Jana se dozvídáme, kým Ježíš tedy byl, že židovským králem. Ač ho Židé moc v lásce neměli a nikdy ho pořádně nepřijali a Ježíš měl proti nim také kdeco, přesto nebo možná právě proto byl jejich králem. Aby i je nebo možná hlavně je mohl také zachránit, aby se ukázalo, ke komu Ježíš vlastně celou tu dobu patřil, a především ten nápis vymyslel a dal napsat sám Pilát Pontský, aby všichni věděli, kdo je tu v posledu křížován. Ten, který se sice ničím neprovinil, ale přináležel mu nejen vyvolený lid, ale i celý svět, včetně vší politické, ekonomické a kulturní sféry. Jako by i ten nápis měl svou zástupnou funkci. Nejen označení pachatele, ale toho, jemuž prostřednictvím jednoho národa patřil v podstatě celý svět. Z jedné strany byl ten nápis míněn lehce ironicky, podívejte, jak dopadl ten, kdo byl vaším králem, a přitom to sám ani nevěděl a vy se zase podívejte, koho tu vlastně křížujete, svého krále, o němž jste ani nevěděli. A z druhé strany šlo o to, aby si to přečetlo co nejvíc lidí, především Židů, ale i dalších, těch, kteří byli blízko i těch, ke

komu se to mělo také dostat, do všech světových stran, do všech koutů blízkých i vzdálených.

Aby se to zkrátka všichni dozvěděli, aby všem vešlo ve známost, kdo byl ten Ježíš, ten Nazaretský, ten židovský král. Ten, jenž tu teď visí na kříži a není mu pomoci. Ten, kdo za to všechno může a kdo tu umírá zástupně za mnohé.

Ježíš byl znám jako provokatér a buřič. Často kladl nepříjemné otázky, a ještě víc nepříjemně uměl odpovídat. Uměl jít proti všem, proti proudu, a hlavně proti všeobecnému mínění, ale zasloužil si takovou krutou a poměrně dosti ponižující smrt? A nemohlo to dopadnout i nějak jinak? Odpověď je nikoli.

Ne, že by si to přímo zasloužil, ale hodnota jeho oběti spočívá v tom, že se udála na určitém místě v určitém čase, že i nás tím vsazuje do dějin copak jednoho národa a státu, ale do dějin celého lidstva. Ježíšovo ukřížování se týká nás všech, my jsme to viděli, i když třeba jen na obraze, věříme, že se tak stalo i pro nás a současně doufáme, že nejen že nebyla zbytečná a chtěla něco říct, ale že i ten nápis označující viníka i oběť má tu moc strhnout i nás k přijetí toho, že za tím nápisem stál kromě nedobrovolného svědka celé té události, Piláta z Pontu, představitele nejvyšší pozemské moci i sám Bůh.

A zase, ne, že by Bůh přímo chtěl, aby jeho Syna takto hanebně ukřížovali, ale přinejmenším chtěl, aby se to všichni dozvědě-

li. Oběť i viník, Syn i Otec, král i kněz, ten, který je uprostřed i ti, kdo jsou pod ním. Ježíš z Nazareta i král ze Židů.

A v tom byl ten problém. Když už to všichni četli, ohrazují se ti židovští velekněží, že tam místo židovský král, což trochu dost ponižovalo i je samotné, mělo být, že se jen považoval za židovského krále. Místo objektivního označení jedné osoby naprosto subjektivní posouzení celé věci. Místo toho, za koho tu je raději jen, co on sám o sobě říkal. My nic, to on. Náš král to přece nebyl, jen se za něj vydával. Dvojnásobná vina, stonásobný trest.

A co na to autor? Co jsem napsal, napsal jsem. Co je psáno, to je dáno, já si za tím s dovolením stojím. Naprosto objektivní zhodnocení celé situace, co jste si uvařili, to si i sněžte. Celá polemi-ka židovských velekněží s Pilátem a Piláta s velekněžími míří do finále. Vy jste ho obvinili, já vám ho vydal, vy jste se ho chopili a svým způsobem dovedli až tam nahoru, i když šel skoro sám a já? Jen píšu to, co píšu. A je to i pravda. Co jsem napsal, napsal jsem.

A vy mi do toho ani nemáte co mluvit. Je to koneckonců i vaše vina, že to takto dopadlo a co já bych řešil, čím ten král vlastně byl a kým ten Ježíš vůbec byl. Já jsem jen místodržící a mám rád ve věcech jasno a jak si s tím poradíte vy, je už jen vaše věc. Co jsem napsal, napsal jsem. Co tam je, to tam je. A co ta slova konkrétně znamenají, ať si přečte a posoudí každý sám.

Ježíš Nazaretský, král židovský. Nebo vydával se za židovského krále. Co je blíž pravdě? Velekněží jsou odkázáni do patřičných mezí, za nápisem stojí v posledu Bůh. Pilát píše i jeho rukou. A co Ježíš? Byl opravdu tím králem nebo se za něj opravdu jen vydával? A co to mění nebo by změnilo? Vůbec nic anebo úplně všechno. Židovští velekněží Ježíše odmítají i proto, že se ho prostě báli, co jim zase kde provede, co jim řekne, jaké ambice bude mít a co od něj vlastně mají čekat. Báli se ho, protože byl jako by z jiného světa, nebyl od nich, ale přitom byl jejich. Nebo nebyl ani jejich, ale byl od nich. Polemika, která dodnes čeká na uspokojivou odpověď.

Kým ten Ježíš vlastně byl? A pro koho? Na správnou odpověď si jednak musíme ještě počkat a jednak se také musíme umět správně zeptat. Pro Židy, zvláště ty velekněžské asi jen nějaký Ježíš z Nazareta, který jen narušoval jejich struktury, pro Řeky, ti měli svých starostí dost, pro Římany ten, kdo se asi ještě ukáže.

A pro nás? Pro nás se především vydal, ať už za židovského krále nebo za někoho jiného, byl pro nás vydán na smrt a ukřižován. To bude pro tuto chvíli i pro tento světodějný okamžik stačit. Taky ho to stálo dost sil, vydal se a vydával se, aby se nám stal tím, čím má, Ježíšem z Nazareta a zbytek si už doplňte sami. Amen.

PÍSEŇ 178 Krásná je modrá obloha